

SLOVENEK.

Oznaniła.

Za navadno dvestopno versto se plačuje: 5 kr., ktera se enkrat 8 kr., ktera se dvakrat, 10 kr. ktera se trikrat natiskuje; večje pismenke plačujejo po prostoru.

Za vsak list mora biti kolek (štempej) za 30 kr.

Rokopisi se ne vračajo.

„Živi, živi duh slovenski, bodi živ na veke!“

Nar. pesem.

V sredo in saboto

izhaja in velja:

celo leto . . . 6 for. 20 kr.
pol leta . . . 3 „ 30 „
četert leta . . . 1 „ 70 „
mesec . . . — „ 60 „

Po pošti:

Za celo leto . . . 7 for. 50 kr.
pol leta . . . 3 „ 80 „
četert leta . . . 2 „ — „
mesec . . . — „ 70 „

St. 91.

V Celovcu v sredo 14. novembra 1866.

Tečaj II.

Na znanje.

Meseca decembra začne „Slovenec“ trikrat na teden izhajati in sicer v torek, četrtek in saboto. Kdor ga hoče vnovič prejemati, naj pošlje za mesec december 90 kr., stari gg. naročniki naj pa priložijo naročnini za prihodnje leto 30 kr.

Lepo tudi prosimo, naj vsak naročnik na današnjem ali prihodnjem listu svoj nadpis pogleda, da zve, kako zastran naročnine stoji. Kjer ni ničesar zapisanega, plačano je vse; kdor je pa kaj dolžen, vidi zapisano, do katerega časa da je plačal in naj sam izrajta, koliko je na dolgu.

Prav serčno prosimo, naj se zaostali dolg naročnini za l. 1867 pridene!

Vredništvo.

Kaj so nemškutarji naši res hvale vredni?!

Vrabcí na strebi že čivkajo, da je skrajna doba, naj bi se znóranje homatije in zmešnjave avstrijske zaradi narodnih in ustavnih zadev vendar enkrat poravnale in Avstrija se rešila iz sedanjega negotovega stanja, ki jej nit življenja grize. To pa je popolnoma nemogoče, dokler koli ne bodo vsi narodi avstrijski ne samo na papirji, ampak tudi v resnici, v djanji ravnopravni postali, enake politične in narodne pravice

zadobili, da bi tako cesarjeve besede: „Vsem enake pravice, vsem enaka bremena“ — resnica postale. Avstrija, kakoršna je zdaj, ko smo vsi poklicani, pa le eden ali dva izvoljena, kira in boleha, če se prav davki množijo, ko zvezde na nebu. Naj je kdo učen kakor hoče, ako tega ne spozna, je slep na duši in na telesu! — Vsak pravi Avstrijan, ki želi, da Avstrija obstane, ne pa da pogine, — bo torej po svojej moči pripomogel, da bi naša Avstrija ta svoj glavni namen dosegla, vse narode svoje srečne in zadovoljne storila in tako vendar enkrat začela celiti huđe udarce dosedanje krive vožnje državnega bróda „Avstrije. Ako pa ni v takem stanu, da bi sam v ta namen kaj pripomoči mogel, vsaj bo mjiroval in nesrečne Avstrije po starem krivem potu v pogubo ne tiral. Stari, krivi pot pa obstoji posebno v dosedanji nadvladi ali hegemoniji nemški in madjarski (deloma tudi poljski in italijanski) nad Slovani in Romani, kterih prevzeti hegemonisti ročejo spoznati za sebi enake, ravnopravne brate, ampak jih hočejo po vsej sili v takem ne vrednem stanu obdržati, v katerem nimajo skorej nobene veljave, dokler se ne ponemóijo ali pomadžarijo.

V takem neugodnem, nenaravnem stanu, ki je poklicu Avstrije popolnoma nasproten, nahajamo se med drugimi tudi mi Slovenci. Mi nismo nikjer izvzeti, v nobenem patentu, v nobenej diplomi, ki obeta in zagotavlja ravnopravnost narodno vsem avstrijskim narodom. Imamo torej popolnoma pravico do ravnopravnosti narodne. Ali kaj se godi? Od ene strani nas stiskajo Nemci, od druge Italijani, od tretje Madjari in vrh vsega tega nagajajo nam še v sredi

med nami nezvesti odpadniki naši — nemškutarji in lahoni, ki nam ne privoščijo obstanka in svobodnega razvoja narodnosti naše. Med temi odpadniki slové že nekaj časa na Kranjskem posebno Tržičanje. — Da zatejevanje svoje narodnosti in svojega maternega jezika že samo na sebi ni lepo in hvale vredno, tega mi menda ni treba dokazovati.

Pa če bi tržiški in drugi nemškutarji in laškutarji le sami za-se za nemščino in laščino se potezali, jim ne bi toliko zamerili, ampak rekli bi jim: Dobro, ako nečete biti naši, bodite Nemci, Italijani, Furlani ali — kar koli vam drago; samo skazite tudi nam to ljubav in pustite tudi nam pravico, biti in ostati to, kar smo — pošteni Slovenci, zvesto vdani Bogu, domovini in cesarju svojemu, kterim se ne sme gledé narodnosti nobena krivica goditi niti v cerkvi niti v šoli niti v uradu. Sam vrag peklenški ne more tajiti, da bi mi pravice do tega ne imeli po božji, natorni in zdaj tudi po cesarski postavi. Tudi je celemu svetu znano, s kolikim veseljem je naš narod glas sprejel, da bo v naši slovenski deželi naš slovenski jezik tako veljavó zadobil, kakoršno imajo drugi jeziki po drugih deželah. Ko nam ni to hitro obveljalo, delali smo prošnje in interpelacije, nabirali smo podpise in pošiljali deputacije, z eno besedo — razun sirovih, nepostavnih demonstracij storili smo vse, kar je bilo potreba, da se je splošna želja naroda našega po vsestranski obveljavi našega jezika na znanje dala; lehkó rečemo, da razun kake ponemčene prisme je bil vsak pošten gospod kakor tudi vsak kmetič v najrevnejši bajtici za obveljavo jezika našega: samo Tržičanje s peščico dru-

Besednik.

Zadnji dnevi avstrijske vlade v Mantovi.

Iz prijateljskega pisma.

(Dalje)

Proti trem popoldne marširajo italjski vojaki, obdani od neštevilne množice ljudstva, v mesto. Pred njimi stopa vojaška banda brodskega graničarskega regimenta, ki je bila odredjena, da jih spremlja. Igrala je samo slovanske marše, ki so Laškim kaj podobni in so množico še bolj k ukanju in vriskanju razigrali. Vsa okna, koder se giblje nepregledna truma, so napolnjena ženstva in otrok, ki z rutami mahajo in laške vojake z neprestanimi „Evviva“ pozdravljajo. Gromoviti uk in vrisk ljudstva že za minuto ne prestava in se vali kakor mogočna reka proti ulici „Pradella“, kjer se naša banda postavi in vojake pri glasovih laške polke „Milaneze“ mimo defilirati pusti. Tiho in mogočno stopa puško na rami najpred kompanija kanonirjev, širokoprsnih mož zagorelih lic, za njimi kompanija šibkih minerjev, potem mestna narodna straža s svojo zastavo

in nazadnje trop Garibaldincev. Zadnji obojni brez orožja.

Noben vojak se ni ogledoval, se ni oglašal tisočerm pozdravom in klicem ukajočega mesta. Vsi so stopali resnobno in pokojno kakor neme podobe. Njih častniki so bili do nas kaj prijazni in uljudni ter so nas iz vrste pozdravljali in bližnjim rokó podajali. Da jim je bila poslana vojaška banda (godba) naproti, to je celo mesto z veliko radostjo napolnilo in nam mnoge naklonilo. Zategadel si pa tudi le čul enega spred drugim hvaliti našo posadko, in njeno moško pa mirno obnašo.

Celo popoldne do pozne noči uka in vré ljudstvo po ulicah; mestnjani si prizadevajo, kar vsak najbolj more, pogostovati došle italjske vojake in častnike. Narodna straža patrolira brez orožja po mestu in skrbi za red in pokoj. Čeravno je bilo vse do zamika navdušeno in veselo; čeravno je po vseh večih laških mestih na tisoče postopácev in nimaničev, ki vsako priložnost v svojo korist obračajo, vendar ni bilo najmanjšega nereda in razžalitve. V našo kavarno, tako imenovano oficirsko, dohajali so čredé se po dva, po trije narodni stražarji, da bi se nam pri vesoljnem gibanju ljudstva kaj žalega ne storilo. Kjerkoli je kaka ukajoča truma blizo postala, koj je planil stražar k nji in jo razgnal kakor piš jesensko perje.

Od 7. do 11. okt. smo bili, kakor si ravno

čul, vkup v posadki z italjskim tehniškim oddelkom. Dogodbe tega časa naj kratko omenim. Laški oficirji so radi dohajali k nam v kavarno in so bili kaj priljudni in izobraženi možaki. Kompanija topničarjev je bila ravno ista, ki se je pri napadanju na naše trdnjave v Bogoforte 17. julija udeleževala. Pravili so nam, da so mislili, da je naša posadka imenovanih trdnjavíc dvakrat močnejša, kakor pa je res bila; da so 17. julija od štirih zjutraj do desetih družega dne nekaj čez 28.000 votlih nabitih krogel v Borgoforte zmetali. Koliko so ljudi in orožja zgubili, tega nam pa ni hotel nikdo povedati. Samo to se je reklo, da so pri prvem napadu 5. julija vsega več zgubili, kakor pa pri drugem 17. julija. Kolika da je bila naša zguba, to pa so dobro vedeli. — Oficirji in prostáki nas mimogrede pozdravljajo. Tudi našim je bilo zapovedano po starej navadi laške oficirje pozdravljati.

8. oktobra dobi narodna straža orožje, t. j. puške z bodali in prevzame straže na mnogih mestih. Čeravno so še v svojej obleki bili in le plavetno-rudeče obrobļene kapice na glavi imeli, vendar se koj poznajo in zaradi moškega obnašanja jako čislajo. Kedar so se straže menjale, je to mestnjane kaj zelo veselilo, da so naši vojaki narodnim stražarjem imenovane straže z vso vojaško čestjo in pozdravljanjem izročevali. Moj hišni gospodar, eden najimenitnejših mest-

zih nemškutarjev so delali z rokami in nogami, in si na vso moč prizadevali ne samo za ohranjenje nemškutarije v Tržiču, ampak tudi zato, da bi obljubljeni in zagotovljeni ravnopravnost narodna, kar se Slovencev tiče, povsod le na papirji ostala in da bi slovenščina v svojej lastnej deželi pod oholnim gospodarstvom tuje nemščine in italijanščine še dalje zdihovala, revno životarila in hirala tako dolgo, da bi na zadnje od velikega zla poginila. Vsak pošten rodoljub, kakor tudi vsak pravi prijatelj Avstrije je to postopanje tržičkih nemškutarjev in njihovih pajdašev koj od začetka pomiloval in obsodil, ter ga še vedno pomiluje in obsoja; kajti ono je razžalilo vse prave Slovence, a ohrabilo vse nemškutarje in odpadnike in kolikor toliko pripomoglo, da v vedno večje davke zapleteni ravnopravnosti narodne in pravega ustavnega življenja v Avstriji še dan danes milo pogrešamo. Kdo bi si po vsem tem mislil, da imajo še visoki gospodje nad to nemškutarijo toliko dopadanje, da so še letos v Tržiču Tržičane in njihove nemške „liedertafelje“ v nemškutariji potrdili in velikodušno obdarovali? Pokazali so sicer ti gospodje že z obdarovanjem ljubljanskih filharmoničnih Tevtonije sinov, kam da jih srce pelja, ali da so v stanureči: „Es freut mich, meine Herren, dass Sie sich an die leitende Cultur halten.“ — tega bi si človek vendar mislil ne bil! Noben pravi Slovenec nemške kulture ne sovraži, ampak jo hvali in občuduje, ker je res visoko stopnjo polnamosti dosegla; ali noben pravi Slovenec ne bo s tržičskimi nemškutarji potegnil in želel ali celo prosil, da bi ga strla, zadavila in poteptala. Nemška kultura je razun njene nenravne in brezbožne strani res poštovanja vredna, ali tako ljubeznjiva vendar še ni, da bi se narod slovenski iz ljubezni do nje dal zatreti. Zakaj neki? Saj mora vsak razumen človek priznati, da je omika obče blago vseh narodov svetá in da je ona zdaj tako malo na Nemce navezana, kakor malo je bila nekdanj na stare Grke in Rimljane. Ne moremo torej pritrditi, da bi imeli Nemci „leitende Cultur“ v rokah ali da bi celó, kakor nekteri Slovenci cilindraši sanjajo, nemščina in kultura sinonima ali istopomembna bila, ker vemo, da so Francozi, Angleži in Italijani ravnostisto ali pa še višje stopinjo omike dosegli, ko Germanije sinovi, dasi ravno besedice nemške ne znajo. Zato je abotna misel, da se moramo mi Slovenci ponemčiti, ako hočemo omikanim

narodom prištevani biti, marveč omikati in izobraziti se le moremo in moramo na podlagi naše slovenske narodnosti ravno tako, kakor so se Nemci, Francozi, Angleži in Italijani na podlagi svoje nemške, francoske, angleške in italijanske narodnosti omikali. Znanje tujega tudi najizobraženejšega jezika človeka samo na sebi ne stori omikanega, in nemški kmet, ki se ni v šoli ali sam posebej izobrazil, je, če mu prav nemščina gladko teče, ravno takó zabit in neveden ko slovenski. Zvoljo tega torej, da ne pustimo naroda ponemčevati in si prizadevamo za povzdigo in vsestransko obveljavo našega domačega jezika, nismo sovražniki omike, ampak še le pravi prijatelji njeni smo, se ve da prave, naravne, narodne omike, ne pa tiste, ki je nenaravna, nemogoča in ki se narodu našemu tako malo prilega, ko bezgovo perje svilnim črvičem za hrano! Tista kultura, ki nam tega ne privoščí, ni „leitende“, ampak „würgende“, mordende Cultur“ in ne vem, kako bi imenoval tiste može, ki nas ž njo tako skrbno osrečujejo.

(Konec pride.)

Avstrijsko cesarstvo.

Na Dunaju dné 10. nov. ← (Cesarjev prihod. O finančnem ministerstvu. Bek. Vladni dnevnik po krajcarju. Vlada in Slovenci.) Po tritedenskem potovanji se je včeraj zopet vrnil presvitli cesar v svoje glavno in prestolno mesto Dunaj; povsod, kjerkoli je bil, tolažil je uboge prebivalce in kolikor mogoče tudi rane celil, ki jih je ljuta vojska bila vsekala. Na Českem, Moravskem, Šleskem in Niže-Avstrijskem, povsod bil je njegov sprejem sijajen, in marsiktera govorica gre zdaj od ust do ust od njegove prijaznosti in ljubeznjivosti do svojih podložnih. Tudi Dunajčani so hteli svojega cesarja, ki se je od samaritanske poti vrnil, sijajno sprejeti. V ta namen so se mestni župan Zelinka s vsemi odborniki, deželni niže-avstrijski poslanci in drugi gospodje podali na mejo niže-Avstrijskega, ondi cesarja pozdravit ter ga svečano v mesto spremit. Pa tudi mesto se je okinčalo in ker je cesar zvečer ob 7. prišel, bile so kaj sijajno razsvitljene ulice, po katerih se je cesar peljal, posebno pa severni kolodvor. Ljudstva je bilo vse živo, da bi pozdravilo

Vsi pa so se zadržali pošteno. Ta dan sem še omahal vse ulice celega mesta in se prepričal, da v Mantovi ni kočice, ki bi svoje tribojne zastave izpostavila ne bila. Če šteješ v Mantovi le štiri tisoč hiš, bile ste prejkone na vsakej hiši poprek najmanj po dve zastavi, kar je gotovo malo, ker ima večina hiš po šest do petnajst večih in manjših zastav; če dalej ceníš vsako zastavo premeroma po 10 gold. (tudi najniža cena), tako je potrošila Mantova samo za tribojne zastave osemdeset tisoč goldinarjev. Lepa glavica, ki je pa vrh tega v resnici morebiti še dvakrat tako velika!

11. oktobra odide druga polovica naše posadke iz mesta po tem redu, kakor prva. Tudi té nikdo ni žalil. Zvečer tega dne pride vrsta tudi na bolnike, ki so bili v Gorico namenjeni. Bilo jih je nekaj čez 95. V bolnišnici jih je ostalo samo sedem nevarno bolnih. Za oskrbljevanje zdravniške službe ostaneta še dva naša zdravnika v Mantovi tako dolgo, dokler tudi naši tehniški oddelki in pripraga svojih opravil ne dovršijo in vsega gradiva iz mesta ne spravijo. Le-tó bode trpelo kake tri nedelje. Za celi ta čas dobivajo častniki, uradniki in zdravnika razun svoje plače tudi še posebno dnino, vsak po svojem stanu.

(Konec pride.)

svojega vladarja. Ni bilo sicer čuti navadnega navdušenega pozdravljanja in veselega kričanja, pa vendar se lahko reče, da so Dunajčani dostojno sprejeli premilostivega cesarja Franca Jožefa I. — Tudi finančno ministerstvo je zdaj tako rekoč svoj program razglasilo po „W. Abendposti“, kakor je že to poprej državno in vojaško ministerstvo storilo. Finančni minister nam v svojem razglasu pred vsem veselo novico pripoveduje, da se ne bode več državnice izdalo, kakor jih je po patentu od 20. sept. dovoljeno bilo; gledalo se bode, da se dohodki povišajo; da se vsaj enkrat deficit odpravi in se Avstrija zopet okrepeča itd. Tudi se oznanjuje, da se bode proračun za prihodnje leto po ustavnej poti pretresoval in da se bode vse o finančnih zadevah odkritosrčno razglasilo. Mi srčno voščimo ministru, naj skorej srečno izpelje svoj namen, dobro vedoči, da so dobre finance poglaviti temelj krepke države. — Dr. Anton Bek, dozdani vrednik vladinega dunajskega lista — Slovanom sploh pravičen mož, je izvoljen od cesarja za ravnatelja cesarske dvorne tiskarnice. — Vlada namerja zdaj po vseh deželah namesto dozdanih vladnih časnikov, kakor „Laibacher“, „Klagenfurter“, „Grazter Zeitung“ itd. svoje posebne časnike izdajati. Ti vladni časniki bodo v deželnem jeziku pisani in 1 krajcar veljali. Brž ko ne dobimo tudi mi Slovenci tak dnevnik, ako ne dveh; samo to ni še znano, kje se bodo tiskali. V misel se menda jemlje Ljubljana in Gorica. Ako vlada tó vresniči, bode nam vendar zmiraj še potreba neodvisnega političnega časnika; kajti ne vé se, kako misli vlada z nami ravnati. Po mojih mislih „Slovenec“ ne bode nikakoršne škode pri tem trpel.

Kakor za gotovo slišim, je vlada trdne volje, slovenski živelj, kjer je z italijanskim v dotiki, braniti in Slovence kot ščit proti laškim napadom okrepečati. Znabiti naša vlada vendar še enkrat pravo pot zadene in tudi nam zmiraj zvestim Slovincem pravična postane! Pa naj se ne boji samo Labov, timveč tudi Nemcev, katerih glava in srce vedno visi proti — Nemčiji!

Dežele notranje-avstrijske.

Iz Celovca. (Beustovo delovanje; tretja tiskarnica; — „Kreuzerblattelni;“ kmetijska šola; nemškutarjenje; tolmači.) Že se čujejo glasovi, kako krepko misli g. Beust delovati. Njegova prva in največa skerb bode za Nemčijo, kakor je od nekdanj bila. V ta namen bode poskušal Prusijo izolirati ali na mizino postaviti, zraven pa snovati in kovati zvezo južno-zapadnih nemških dežel. To zvezo so že jele uradne novine priporočati in naša „Klagenfurterica“, ki se je sicer političnih begunov bolj bala kakor h — č sv. križa, prinesla je one dni celó celi govor nemškega prognanca Blind-a, ki kliče nemške brate, naj si proti Pruskemu napravijo „južno zvezo“. Da se pa tudi znotraj nemški duh bol oživlja in razširja, misli g. Beust nekaj zunanjih Nemcev v svoje ministerstvo poklicati. Še celo to se pretresa, da g. Belcredi skorej pojde, ker Beust noče mirovati, predno ni glava in duša celega ministerstva. Da pa to lože in gotoveje pojde, išče si Beust podpore po časnikih. Zatorej je menda tiskarne zadeve že v svoje roke vzela, in tudi Nemci in Madjari si napravljajo nove časnike. Znani Nace Kuranda se bode neki spet v novem centralističnem časniku ljubeznjivo oglasil, madjarski časnik „Debatte“ pa naznanja, da je dobil dovoljenje in pravico napraviti si samosvojo tiskarnico. To bode živo delovanje v nemško-madjarskem, dualističnem duhu! Da ga pa živi in ognjeni Poljaci pri tem blagosnem delu ne motijo, dobojo menda tudi

njanov, videvši po končanem prejemu poveljnika odlazeče naše straže, prostega graničarskega koprola, kako je podal svojo desnico za slovo svojemu tovaršu, poveljniku narodne straže, bil je do srca ginjen in mi je se solznimi očmi pripovedoval ta prizor.

Opazil sem tudi, da noben lašk vojak ne hodi vkup z Garibaldinci, ktere neki zelo črté, pač pa z narodnimi stražarji in tudi z našimi vojaki. Po uličnih voglih so prilepljeni oglasi italskega kralja Viktorja, podpisani od ministra Ricasoli-ja in na znane dni od mestnega župana de Bagno. V teh oglasih se ostro grajajo neredi v Veroni in v Benetkah, hvali pa se možko in pametno vedenje Mantovancev. „Nespodobno je, se pravi dalej, za svoboden narod žaliti poštenega neprijatelja, ki se ravno pripravlja zapustiti naša mesta in naše kraje“; tudi se toži, da je pač v vsakem mestu nekaj ljudi, ki po vsej sili hočejo pri vsakej priložnosti nered in zmešnjave delati.

10. oktobra odide prva polovica naše posadke v treh oddelkih po železnici iz mesta. Graničarji gredó po železni cesti na Nabrežino, drugi pa morajo po cesti na Tirolijsko. Ne pri tem ne pri drugem odhodu prihodnjega dne se ni čula žal-beseda proti našim vojakom. Vsak oddelek se je postavil v red na prekrasem Virgilijevem tergu in odšel po končanem vojaškem molitvi proti kolodvoru. Civilnih ljudi je bilo čisto malo nazočih.

pinjah niso hotle slovenske te tožbe sprejeti in navajale znane puhle dokaze. Vse je torej bilo že kakor zgubljeno, — pa kaj, slovenski naš junak le ne miruje in si išče novega pota, po katerem misli spodbiti neveljavne in nepostavne dokaze sodnijskih uradov. Napravi tožbo in jo pošlje naravnost k ministerstvu za pravosodje. In glejte! Pravica se mu pripozna; visoko ministerstvo podere odloke vseh treh sodnijskih stopinj in zakaže, da morajo vse sodnije tudi v slovenskem jeziku pisane tožbe brez obotavljenja prejemati. Sodnijsko ministerstvo pravi takole: Ukaz pravosodnega ministerstva od 17. marca 1862 v štertem odstavku izrečno sploh zaukazuje, naj se pri sodnijah tistih okrajev, po katerih Slovani prebivajo, v slovanskem jeziku pisane vloge sprejemljejo. Ta ukaz ne dela nobenega razločka, ali te vloge kazenske, pravdne ali nepravdne reči zadevajo; dozdeva se torej, da se na vsak način morajo v imenovanih okrajih tudi slovenske tožbe in vloge v pravnih zadevah sprejemati; kar se višej nadsodnij in vsem podložnim sodnijam naznanja, da se po njem ravna. Slava visokemu ministerstvu pravosodja! Mi Slovenci pa se učimo, kje imamo pomoči iskati in kaj storiti, ako nam cesarske uradnice take pravice kratijo, ktere nam je podelil in zaterdil sam presvitli cesar. Slava pa tudi tebi, č. g. dr. L — č, ki se nisi dal v kozji rog vgnati in nam pokazal novo pot, ki nas pelje do narodne ravnopravnosti!

Ptuje dežele.

Pruska. Deržavni zbor se bode kmalo sklical, zavezni ali tako imenovani severni parlament pa menda koj po novem letu. Bismark neki na vso moč dela, da bi prej ko mogoče zaželeno zavezo napravil. — Derž. zboru misli vlada predložiti dva navsveta, in sicer o odgovornosti ministrov in o povišanju kraljevih dohodkov. — Na Hanoveranskem se bode skorej oklicala postava zastran splošne vojaške službe. — Saksonski kralj Janez se je že vernil v Draždane, kjer je bil sprejet z velikim navdušenjem (zdaj ga vabijo tudi v Berlin), hanoveranski kralj Juri pa se misli na Angleško preseliti, kamor ga je kraljica Viktorija povabila. — Avstrijski poslanec pri pruskem kralju je grof Wimpfen. — Pruska vlada si neki tudi zdaj na vso moč prizadeva, da bi se prej ko mogoče močno brodovje napravilo in kje kaka naselbina pridobila. Govori se, da se pogovarjajo za otok „Formozo“ v kineškem morju. To je gotovo, da Prusi zdaj ne bodo počivali.

Rusija. Poroka se je kaj sijajno obhajala. Razujn pruskega bil je tudi angleški kraljevič — naslednik pričujoč. Močno se tudi govori, da se je pri tej priliki tudi prusko-ruska zveza ustanovila, ker je kraljevič dva veljavna generala seboj vzel. — Ruski časniki še vedno kaj strastno pišejo zoper Avstrijo, Poljake in zdaj tudi zoper papeža, ki je oni dan v svojem nagovoru carju človečnost in prizanašljivost priporočal. — Kar je pa posebno čudno in pomenljivo, je to, da je ruska vlada romanskega kneza že pripoznala in da ga mislijo oženiti z znano cesaričino Leuchtenberško, — kar nam vse jasno kaže, da ste si Pruska pa Ruska kaj dobri in prijazni.

Turčija. Nič se še ne more za gotovo zvedeti, kako je kaj s Kandijoti in kakšna osoda jih zanaprej čaka. Če je pa to res, kar se iz Carigrada poroča, splavalo je spet vse upanje boljše prihodnosti po vodi, ker Sultan neki noče nasvetovanih reform odobriti. Pa če bi jih tudi na videz poterdil, dvomimo zelo, ali bi jih njegovi namestniki v življenje vpeljali, ker le-ti imajo natanko gledati na Mohamedov nauk, po katerem je kristjan — pes. Tudi Egipčani so dobili ne-

ko ustavo, pravijo da zato, da bi namestni kralj lože kaj denarja na posodo dobil. Zvit mož!

Italija. Kralj Viktor je 7. t. m. v Benetke prišel in sijajno sprejet bil. — Iz Beneškega bode 16 starešin ali senatorjev izvoljenih. — Vlada je na rimsko mejo 60.000 vojakov postavila, da bi vsakoršnim homatijam v okom prišli.

Francoska je Koreji, ki stoji pod kineškim varstvom in kjer je bilo letos več francoskih misijonarjev umorjenih, vojsko napovedala. — Vlada si na vso moč prizadeva, da se prej ko mogoče armada po sedanjih potrebah uravna in pomnoži. Zeló se tudi od vojske pogovarjajo. — Nekaj ladij je dobilo povelje 28. t. m. na Rimsko odri- niti, da franc. vojsčake domu pripeljejo.

Amerika. Skorej pri vseh volitvah so Johnsonovi nasprotniki t. j. radikali zmaga- li. Njegova tedaj ni obveljala. Pri vseh notranjih bojih je pa to najbolj veselo slišati, da se je deržavni dolg v kratkem spet za več milijonov znižal, kar naj bi tudi drugod posnemali!

Razne novice.

* Iz Ljubljane: Telovadska šola južnega Sokola, ktere se udeležuje lahko vsakdo, prične se 12. t. m., brezplačna šola za rokodelce in obrtnike pa v nedeljo 18. t. m. in sicer vsako dopoldne za pomagace, popoldne pa za učence.

* Sokolski večerni shodi, katerih je bilo dozdej štiri, so prav lepe tedenske zabave, pri katerih se mnogo podučnega in kratkočasnega gradiva spravlja na dan. Tudi so prostorne Virantove sobane popolnoma pripravne za take shode. — Nadjamo se še mnogo veselih večerov od naših vrlih Sokolov.

* Tukajšni knjigar g. Oton Wagner je sprožil prvi misel za velikansko blagodarno loterijo, ktere znesek je namenjen udovam in sirotam v zadnji vojski padlih vojakov. Srečke, katerih bode 120.000 po 50 kr., začnejo se izdajati prihodnji mesec. Od cesarskega dvora je zagotovljena podvzetniku podpora bodisi v dobitkih ali v denarju in že sta darovala v ta namen cesarica Karolina Avgusta 600 gld., in nadvojvoda Albreht 50 gld.

* Bivši danski minister luteranski škof Monrad se je bil po dansko-pruski vojski v Avstralijo preselil, premoženje svoje pa pri nekem londonskem bankirju založil. Ker je le-ta nedavno na boben prišel, je tudi Monrad vse zgubil in je zdaj tamkaj v nekaj štacuni kupčijski strežaj. Čudna osoda!

* Od 1. jan. do 31. avg. t. l. je prišlo v Novi Jork 170.833 ljudi iz Evrope.

* Govori se, da bodo na Predilu in v Naborjetu večje terdnjave napravili, zlasti pa da se bode Terbiž, od koder peljejo ceste na Kranjsko, Goriško, Laško in spodnje Koroško, dobro vtaboril. Prav tako; pred vsem pa gre vendar le skerbeti in gledati na to, da se Slovincem na vso moč na noge pomaga, ker terdnjave niso edina in dostojna bramba!

* V zpodnji ziljski dolini sta se oni dan nekemu posestniku dva nedavno kupljena vojaška konja na poti splasila. Voz se je prekucnil in gospodar tako nesrečno padel, da bo komaj obvisel. — Nesreča vendar nikdar ne spi!

* O slavnem našem Tegethofu se čudne reči govore. Ni davno, kar se je pisalo, da pojde z znanim ameriškim kapitanom Fox-om, ki je bil one dni na Ruskem, v severno Ameriko, da tamošnje brodovje bolj natanko ogleda, — zdaj pa se že po vse

drugo poroča, namreč to, da si ga je pruska vlada pridobila in v službo vzela, da napravi nemško pomorsko vojno. Kaj bo neki res?

* V Zagrebu se delajo priprave za ustanovitev „umetniškega društva.“ 24. okt. je bila v ta namen seja pod predsedništvom dra Subotiča. Kakor hitro se 20 udov oglasi, prosila se bode vlada, da dotična pravila poterdi.

* Razbojnika Udmanića še vedno nimajo. Klati pa se menda zdaj okoli Topolovca, kjer čaka 1000 gld., ki jih je naročil nekemu tamošnjemu kupcu pripraviti, če ne pa bo ves Topolovac požgal! Pri Pože- gi pa tako imenovani bosanski tolovaji hudo razsajajo. Unidan so prilomastili k nekemu popu (gerškemu duhovnu) blizo Požege ter mu vse pobrali, ženo njegovo pa so na stol položili in jo z žarečim ogljem pekli tako, da je revica strašne bolečine terpela in bo javeljne še kdaj zdrava. — Zakaj vendar onodna gosposka bolj krepko na noge ne stopa? Saj se pri takej varnosti nič ne more početi, in kaj si morajo tuj ljudje misliti o tej deželi, kjer že toliko časa tako siloviti roparji razsajajo!

* Cesar je slavnemu Palacki-tu pri poklonu te-le besede rekel: „Vsegdar mi bo najprijetnjiši spomin tistih dni, ki jih je na Českem preživel, kajti povsod vidi gorečnost in resnbnost, s katero si vsi od kraja, višji kakor nižji, za občno blagostanje prizadevajo.“ — To je vendar kaj lepa pohvala!

* V Terstu, je kakor piše „Il. Primorjan“, razpisanih 10 zdravniških služb. — Ondotnim zdravnikom je menda vendar treba, da znajo slovenski jezik! Ravno ta list tudi naznanja, da so letošnji pridelki okoli Tersta pišli. Grozdje bilo je hudo bolno in krompir je tudi zeló gujil. Nadalje nam pové tudi novico, da bode vlada od 1. decembra t. l. izdajala na svoje stroške laški časnik. To nam kaže, da vlada še podpira laščino na jadranskem morju! Kaj ko bi se spet čez nekaj let laško vprašanje vnelo? Da se to ne zgodi, treba je na vso moč podpirati Slovence.

Duhovske zadeve.

Kerška škofija: G. Jan. Plešušnik gre za provizorja v št. Peter pri Taggenbrunn g. Franc Vrabl pa za kaplana v Motnico. Č. g. Leder Jan. gre za kaplana v št. Jakop v zgornjem Rožu, č. g. Wilem part Rajm. pa v Terg.

Ljubljanska škotija: G. Lorenz Mencinger gre na Golo za farnege oskrbnika, g. Jan. Oblak pa v Hárije za ekspozita. — Umrla sta: G. Jan. Žlebnišk duh. v pokoju, in g. Andrej Mulej lokalni list v Želimljah. R. I. P.!

Loterija.

Gradec, 7. novembra:

75 35 51 56 20.

Prihodnje srečkanje je 21. novembra 1866.

Dunajska borsa 13. novembra 1866.

5% metalike	59.45
5% nacional	66.40
1860 derž. posoj	79.80
Bankine akcije	715.—
Kreditne	151.20
London	128.10
Novi zlati	6.10
Srebro	127.—